

Для практичного використання можна прийняти спосіб визначення відцентрового моменту інерції по повороту осі, відносно якої головний момент інерції має максимальне значення до суміщення з горизонтальною віссю. При цьому поворот буде на кут не більше 90° .

Список літератури

1. Писаренко Г.С., та ін. Опір матеріалів: Підручник / Г.С. Писаренко, О.Л. Квітка, Е.С. Уманський; За ред. Г.С. Писаренка. – 2-ге вид., допов. і перероб. – К.: Вища шк., 2004. – 655 с.

Одержано 18.03.10

В.О.Беркут, студ. гр. МЕ 07-2, В.В.Баранов, ст. викл., канд. екон. наук
Кіровоградський національний технічний університет

Нові завдання в умовах інформатизації менеджменту

В статті поставлені завдання з інформатизації менеджменту з орієнтацією на розвиток людини. Проблеми взаємовпливу трьох макросистем: особистість — культура — суспільство у нових інформаційно-технологічних умовах потребують пошуку шляхів розв'язання виниклих суперечностей на основі парадигми гуманізації освіти.

інформатизація, менеджмент, суспільство, особистість, культура

Стрімке розширення інформаційно-технологічної сфери суспільства, впровадження засобів інформатизації у всі сфери життєдіяльності веде до усвідомлення того, що діяльність з інформатизації потребує поєднання завдань і цілей науково-технічного прогресу із гуманістичними цінностями.

Нові виклики інформаційного суспільства, суперечності розвитку, почасти навіть загрози сталому розвитку суспільства і безпечній життєдіяльності особистості, а також безліч прикладів нераціонального, а інколи і навмисно руйнівного застосування сучасних інформаційних систем, спонукають і науковців, і практиків до висновку, що процеси інформатизації не можуть і надалі розвиватись у руслі технократичних установок. Сьогодні актуальним є підхід до інформатизації, який виходить за межі суто технічного і технологічного розвитку, акцентуючи увагу на соціально-культурному контексті з орієнтацією на розвиток людини.

Означених проблеми актуалізують підготовку фахівців з кваліфікацією «менеджер комп'ютерно-інформаційних систем» за спеціальністю «Менеджмент соціокультурної діяльності», яка є прикладом унікального синтезу соціокультурної та інформаційно-управлінської діяльності із забезпечення соціально-інформаційних процесів у суспільстві, спрямована на забезпечення широкого спектру духовних, культурних, освітніх інформаційних потреб людини із використанням сучасних інформаційних технологій.

Проблеми взаємовпливу трьох макросистем: особистість — культура — суспільство у нових інформаційно-технологічних умовах потребують пошуку шляхів

розв'язання виниклих суперечностей на основі парадигми гуманізації освіти. Відбувається теоретична і методологічна рефлексія проблеми гуманізації всіх рівнів і ланок освіти в умовах інформатизації суспільства. Аналізуючи розвиток цих видів діяльності в умовах інформатизації, фахівці роблять такі висновки:

- відбувається відчуження науково-технічного прогресу від культурних цінностей, відставання морального розвитку людини від технологічного розвитку суспільства, отже, необхідний відхід від принципів індустріалізму у соціальному житті, що потребує гуманітарної трансформації технічної діяльності і технічної освіти у її нинішній формі на іншу, яка враховує людський і екологічний імперативи;

- бібліотечна діяльність і інформатизація суспільства існують для людини, а не поза людиною, всупереч їй або проти неї, отже у бібліотечній діяльності (і освіті) зберігається погляд на видатні технічні і технологічні пропозиції прогресу (Інтернет, створення електронних бібліотек, прогнози щодо перспектив розвитку бібліотечної професії відповідно до ролі електронних технологій у майбутньому бібліотеки) як на збільшення сутнісних можливостей бібліотеки і залишається незмінним ставлення до читача як до центральної фігури бібліотечної справи.

Дослідники стурбовані існуючим (інженерна освіта) і можливим (переглядом ролі бібліотекаря у суспільстві внаслідок розповсюдження нових технологій) відчуженням підготовки і майбутньої діяльності фахівців (і тих, що розробляють інформаційні системи, і тих, що використовують їх у своїй професійній діяльності) від гуманістичних цінностей.

Провідна у сучасній практиці інформатизації тенденція у пріоритетах розвитку її складових – спочатку комп'ютеризація, під якою розуміється процес вдосконалення засобів пошуку і обробки інформації і насичення (часто безсистемне) всіх сфер соціальної практики комп'ютерами, а вже потім – інтелектуалізація – процес розвитку знань і здатностей людей до сприйняття і створення інформації, – реалізує не діалектичний, а антагоністичний варіант їх взаємодії і взаємозв'язку. Комп'ютеризація суттєво випереджає за темпами можливості людини у сприйнятті, пошуку інформації, формуванні інформаційних потреб, що має для суспільства відповідні соціальні наслідки – інформаційну, освітню і соціальну нерівність, загрозу інформаційній безпеці людини. На практиці спостерігається протиріччя людини з новим інформаційним середовищем, обумовлене швидким зростанням потоків інформації. Серед тривожних ознак сучасної інформаційно-технологічної реальності – проблеми інформаційної безпеки особистості, інформаційної екології та ін. У зв'язку з цим актуальними залишаються дослідження співіснування у сучасному культурно-інформаційному середовищі двох культур, які істотно відрізняються одна від одної – гуманітарної і технократичної і все глибше відчувається такий аспект інформатизації як необхідність формування інформаційної культури – як суспільства у цілому, так і кожної особистості зокрема. Об'єктивно існує низка суперечностей, пов'язаних як із процесами інформатизації, так і з загальноцивілізаційними трансформаційними процесами. Зокрема, можна бачити, що:

- динаміка соціокультурних змін пов'язана із глибокою за змістом і глобальною за масштабом технологічною, соціальною і культурною трансформацією, зародженням нової культури – культури постіндустріального, інформаційного суспільства;

- відбувається зміна ціннісно-культурних орієнтацій, поширюється таке явище як «ціннісна інверсія», тобто тип ціннісної мутації, що полягає у розриві традицій, руйнуванні ціннісної ієрархії, яка супроводжується кардинальною зміною комбінаторики поведінки, коли «низові цінності» починають домінувати у культурі і відігравати роль визначальних цінностей, а цінності справжні витісняються на культурну периферію.

– амбівалентністю процесу інформатизації – поряд із безсумнівними перевагами і широкими можливостями для розвитку і життєдіяльності людини і суспільства виникають такі явища як «синдром інформаційної втоми» людини, викликаний перенасиченням інформацією, «інформаційна експансія», яка супроводжується нівелюванням культурного ландшафту, його стереотипізацією, і як наслідок, зниженням культурної різноманітності.

– інформація стає «предметом масового споживання», забезпечується доступ громадян до джерел інформації, відбувається вплив на масову свідомість всіх форм масової комунікації і сучасної культури, що, відповідно, потребує впливу у контексті формування гуманістичного світосприйняття людини і забезпечення її інформаційної безпеки;

– технократичний підхід до інформатизації суспільства спричиняє технократичний підхід до інформатизації освіти, при якому ігнорується формування інформаційної культури майбутнього фахівця; ставлення професіонала в галузі соціокультурної діяльності до інформатизації як до соціального процесу часто підміняється (або обмежується) набуттям елементарних навичок володіння комп'ютером.

Розвиток інформаційного простору, який сьогодні є культурним середовищем існування людини, передбачає створення інформаційно-пошукових систем, здатних задовольняти широкий спектр інформаційних потреб особистості як професійного, так і індивідуально-побутового характеру. Отже, гуманізація змісту і структури навчально-виховного процесу підготовки фахівців, діяльність яких спрямована на впровадження і використання інформаційних систем, потребує визначення основних концептів, адекватних предметній галузі менеджменту інформаційних систем у соціально-культурній сфері, які відображають зміст поняття і актуалізують його онтологічну складову.

Модель діяльності фахівців може бути представлена у вигляді багаторівневої концептуальної схеми.

Першим рівнем є рівень сфери діяльності фахівця. Оскільки діяльність фахівця спрямована на сприяння розвитку особистості у процесі виробництва, інтерпретації, збереження і розповсюдження культурних цінностей у взаємообумовленості особистісних змін і змін середовища існування, основним концептом цього рівня визначимо соціально-культурний розвиток особистості. Діяльність фахівця спрямована на соціально-педагогічне, психолого-педагогічне, інформаційне, організаційно-методичне сприяння розвитку особистості у процесі виробництва, інтерпретації, збереження і розповсюдження культурних цінностей в умовах інформатизації, тобто основною є людинотворча (перетворююча) функція фахівця, спрямована на задоволення фундаментальної потреби людини – освоєння і перетворення оточуючої дійсності.

Другий рівень – рівень предметної галузі діяльності менеджерів інформаційних систем, на якому визначається напрям спеціалізації фахівця.

Відповідно до сучасного стану і тенденцій інформатизації суспільства нами було сформульовано основні концепти, які визначатимуть цілі, зміст, форми і методи навчально-виховного процесу. Такими концептами є:

- соціальна інформація, її роль у суспільному розвитку;
- теорія управління, її функціональний підхід до об'єктів управління і гуманістичні моделі управління працею;
- інформаційні системи як засіб створення автоматизованої інформаційної інфраструктури суспільства;
- інформаційна культура як складова світоглядних і морально-естетичних ідей, якими необхідно оволодіти фахівцю.

Рівень сфери діяльності і рівень предметної галузі співвідносяться між собою на індивідуально-особистісному, соціально-груповому і суспільному рівнях діяльності фахівця, а також взаємопов'язані на рівні виконуваних фахівцем соціокультурних функцій з виконання завдань інформатизації суспільства.

Визначені рівні концептуальної схеми і відповідні концепти, які визначають ці рівні, утворюють цілісну і непротивічливу модель діяльності майбутнього фахівця, яка слугує основою для розробки моделі підготовки.

Отже, інтегровано, функції менеджера інформаційних систем за спеціальністю «Менеджмент соціокультурної діяльності» можна представити таким чином:

- культурозберігаюча функція – вивчення, збереження, відновлення і використання культурного надбання у процесі зростання духовних потреб і інтересів різних груп населення; забезпечення збереження національної ідентичності у глобалізованому інформаційному суспільстві;

- культуротворча функція – створення національної інформаційної інфраструктури, наповнення інформаційного середовища суспільства (участь у створенні центрів зберігання і розповсюдження інформації, інтеграція національних інформаційних ресурсів до світового інформаційного простору), творчий розвиток дітей, молоді та дорослих шляхом створення і збереження культурних цінностей (електронізація інформаційних фондів, створення електронних колекцій витворів мистецтва та ін.); організація вільного часу населення через реалізацію ІТ-проектів у галузі культури, освіти і соціальної сфери, шляхом створення комп'ютерних клубів, центрів доступу до інформації;

- соціоорганізаційна функція – створення сприятливого культурного-інформаційного середовища для розвитку особистості і соціуму; вирішення проблем, пов'язаних з розвитком особистості та еволюцією соціумів у інформаційному суспільстві: формування інформаційної культури особистості, розвиток і задоволення інформаційних потреб суспільства, інформаційне забезпечення розвитку суспільства, інформатизація освіти, проблеми подолання «мовного бар'єру» у світовому інформаційному суспільстві, інформаційна свобода та інформаційна безпека особистості в інформаційному суспільстві; сприяння розв'язанню правових, соціальних, технологічних проблем забезпечення інформаційної свободи та інформаційної безпеки; достатнє і необхідне втручання у формування і функціонування соціумів у кіберпросторі, управління конфліктами у кіберпросторі, сприяння створенню і розширенню структур додаткової освіти (бібліотек, Інтернет-клубів, центрів доступу до інформації), управління таими закладами і організаціями;

- соціопедагогічна функція – сприяння формуванню інформаційної культури суспільства, піднесення рівня підготовленості суспільства до ефективного використання інформаційних ресурсів, залучення всіх верств населення до процесу безперервної освіти, соціально-культурної творчості і рекреативно-розважального дозвілля; соціально-культурна підтримка людей з особливостями фізичного розвитку шляхом надання їм доступу до світових інформаційних ресурсів через інформатизацію науки, освіти, культури; визначення стратегії виховання особистості у інформаційному суспільстві у широкому контексті соціокультурних проблем інформатизації, допомога у соціалізації особистості і адаптації до сучасної інформаційно-технологічної ситуації.

Таким чином, розробляючи модель спеціаліста, здатного керувати процесами впровадження і використання інформаційних систем у соціокультурній сфері, ми маємо сконцентрувати увагу, перш за все, на нетехнічній спрямованості підготовки спеціалістів, основними концептами їх діяльності і підготовки визначивши застосування теорії і практики управління стосовно потоків соціальної інформації (інформаційний менеджмент), застосування теорії і практики управління стосовно процесів створення автоматизованої інформаційної інфраструктури (інноваційний,

стратегічний менеджмент, менеджмент проектів) і розвиток інформаційної культури спеціаліста як культури людини, готової до творчої роботи в умовах технологічно-інформаційної системи розвитку суспільства. Інтегрований підхід до виконання цих завдань, без якого неможливе ефективне впровадження і використання інформаційних систем, спонукає до виділення поліфункціонального напрямку діяльності – менеджменту інформаційних систем.

Відтак, зміст підготовки фахівців має формуватись з дисциплін, що презентують сферу соціокультурної діяльності, напрями інформаційної діяльності (включаючи інформаційні ресурси суспільства), специфічний напрям менеджменту – менеджмент інформаційних систем, циклу дисциплін із сучасних інформаційних технологій у різних сферах соціальної практики (освіті, культурі, бібліотечній діяльності, Інтернет-технології). Вкрай необхідними, на нашу думку, є дисципліни: «Соціальна інформатика», «Інформаційний менеджмент», «Державна інформаційна політика», «Культурна політика України», «Економіка соціокультурної діяльності», «Соціокультурний менеджмент», «Економіка інформаційної діяльності», «Організація інформаційної діяльності», «Менеджмент інформаційних систем».

Підсумовуючи вищевикладене можна зробити такі висновки:

Суперечності, що існують і загострюються із розвитком інформатизації суспільства, актуалізують підхід до підготовки фахівців у контексті розгляду діяльності із впровадження і використання комп'ютерно-інформаційних систем (менеджменту інформаційних систем), акцентуючи соціально-культурну спрямованість інформатизації та інформаційної діяльності.

Соціально-культурна спрямованість підготовки фахівців з менеджменту інформаційних систем акцентує увагу на виконанні ними у майбутній професійній діяльності культурозберігаючих, культуротворчих, соціоорганізаційних і соціопедагогічних функцій, а відтак – і відповідного наповнення як навчальних планів підготовки фахівців, так і кожної конкретної дисципліни, зводячи до мінімуму суто технічні аспекти впровадження нових інформаційних технологій і акцентуючи сприяння розвитку особистості, задоволенню її духовних, культурних, інформаційних потреб в умовах інформатизації суспільства.

Подальші дослідження щодо теорії і практики підготовки фахівців з управління впровадженням і використанням інформаційних систем за спеціальністю «Менеджмент соціокультурної діяльності» потребують виявлення і об'єктивного аналізу взаємозумовлених закономірностей і явищ соціальної дійсності, які виникають у процесі і внаслідок інформатизації, узагальнення існуючих підходів до гуманізації і гуманітаризації підготовки фахівців технічного, гуманітарного та інформаційно-управлінського профілю і на цій основі наукового обґрунтування змісту професійної освіти менеджерів інформаційних систем, з метою побудови комплексної моделі діяльності фахівця і моделі його підготовки відповідно до суспільних потреб.

Список літератури

1. Шубин В.И., Пашков Ф.Е. Культура. Техника. Образование: Учебное пособие для технических университетов.- Днепропетровск, 1999. — 240 с.
2. Чачко А.С. Библиотекосведение в человеческом измерении: Монография.-М: - К.: 2000.— 168 с.
3. Матвієнко О.В. Педагогічні основи підготовки менеджерів інформаційних систем: Монографія.-К.: НТУ, 2001.—259 с.
4. Матвієнко О.В. Концепція менеджменту інформаційних систем в контексті загальних проблем інформатизації суспільства//Вісник Книжкової палати.-2002. - №10. - С. 17–20.
5. Матвієнко О.В. Дидактичне прогнозування професійної підготовки менеджерів інформаційних систем// Проблеми освіти. - 2003. - Вип.31. - С.125–138.